

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SITUAČNÍ ANALÝZA

Obrnice

říjen 2017

Zpracoval: A.Duffek

Projekt "Systémové zajištění sociálního začleňování", financovaný z Operačního programu zaměstnanost, reg. č.
projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605

Obsah

Obsah.....	2
Cíle situační analýzy.....	3
Metodologie zpracování situační analýzy	4
Etika výzkumu.....	4
Agentura pro sociální začleňování	4
Sociální vyloučení	4
Historie a regionální kontext obce Obrnice	6
Spolupráce města Obrnice a Agentury pro Sociální začleňování.....	7
Typologie lokalit v Obrnicích	9
Strategické plány sociálního začleňování	11
Chudoba a zadluženost	15
Bydlení	16
Následky nevhodného bydlení	17
Nezaměstnanost.....	19
Sociální služby.....	21
Bezpečnost	22
Latentní kriminalita	23
Seznamy indikátorů a tzv. checklistů pro obec Obrnice	24
Literatura	46

Cíle situační analýzy

Situační analýza podává přehled o spolupráci obce Obrnice s Agenturou pro sociální začleňování (dále jako ASZ nebo Agentura), která je jedním z odborů Úřadu vlády ČR. Tato spolupráce trvala od roku 2010 do konce roku 2017. Situační analýza je podkladem pro přípravu tzv. „**Exit strategie**“, která je připravována za asistence ASZ lokálním partnerstvím, a která na základě zhodnocení dosavadní spolupráce a jejích konkrétních výsledků formuluje tzv. **plán vzdálené podpory**.

Situační analýza podává přehled o vývoji konkrétních indikátorů sociálního vyloučení za období spolupráce s ASZ a podrobněji analyzuje vývoj situace v tematických oblastech, které byly řešeny v rámci Strategického plánu sociálního začleňování (SPSZ). Doplnění o aktuální hodnoty indikátorů sociálního začleňování umožňuje srovnání výchozího stavu sociálního vyloučení (popsaných ve vstupní analýze, resp. analytické části SPSZ) se stavem při ukončení intenzivní podpory ASZ po minimálně třech letech intervence.

Situační analýza vychází zejména z analytických dokumentů zpracovaných ASZ (tj. vstupní analýza, analytická část SPSZ), základní metodou je **deskresearch**, který je zaměřený především na sběr kvantitativních údajů porovnatelných s indikátory sebraných v roce 2017. Tento postup umožňuje využít analýzu i pro další analytickou práci ASZ i jako podklad pro evaluaci intervence Agentury v dané lokalitě.

Situační analýza vychází z tzv. **jádrových ukazatelů**¹ sociálního vyloučení, které udávají rozsah sociálního vyloučení. Agentura pracuje s indikátory v oblastech **zaměstnanosti, bydlení, zadluženosti, a participace, bezpečnosti a zdraví**. Samostatnou oblastí je vzdělávání, které je řešeno samostatně v komplementárním projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, který realizuje ASZ s podporou OP VVV. Jádrové indikátory jsou komparovatelné v čase a mohou tak sofistikovaně ilustrovat intervenci Agentury pro sociální začleňování v dané lokalitě v rámci realizované spolupráce.

Vzhledem ke zvolené metodě analýzy sekundárních dat nebylo možné všechny jádrové indikátory z daných oblastí dohledat. Z tohoto důvodu tak jsou v předkládané analýze uvedeny pouze ty, u kterých šlo v analyzovaných dokumentech zpětně dohledat potřebná data.

V příloze podkladové analýzy se nachází i tzv. **checklisty, které doplňují jádrové indikátory o informace o nastavení místních politik**.

¹ Jádrové ukazatele bydlení jsou indikátory, které ASZ sleduje ve všech kontextech problematiky sociálního vyloučení.

Projekt "Systémové zajištění sociálního začleňování", financovaný z Operačního programu zaměstnanost, reg. č. projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605

Metodologie zpracování situační analýzy

Hlavní metodou zpracování situační analýzy je **deskresearch**, tedy sekundární analýza dostupných analytických zdrojů. Doplnkovou metodou byly i individuální polostrukturované rozhovory s členy Lokálního partnerství a dalších institucionálních aktérů v Obrnicích.

Etika výzkumu

Pro realizovaný výzkum je závazná výzkumnická etika. To mimo jiné znamená, že v šetření nebylo narušeno soukromí a důstojnost respondentů, respondenti byli vždy informováni o smyslu výzkumu a v případě nahrávání požádáni o jeho svolení. Samozřejmostí byla i zaručená anonymita dotazovaných respondentů.

Základní terminologie

Agentura pro sociální začleňování je jedním z odborů Sekce pro lidská práva při Úřadu vlády ČR a spadá do gesce ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Agentura funguje od roku 2008 a je vládním nástrojem na podporu obcí, které řeší problematiku sociálního vyloučení.

Agentura pro sociální začleňování

- pomáhá obcím a městům při mapování a detailním poznávání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro jejich řešení a při získávání financí na tyto postupy.
- propojuje přitom místní subjekty (města a obce a jejich úřady, ale také neziskové organizace, školy a školská zařízení, Úřad práce, zaměstnavatele, policii a veřejnost), aby při sociálním začleňování spolupracovaly.
- spolupracuje s ministerstvy, přenáší informace z komunální úrovně směrem ke státní správě, podílí se na formování státní politiky sociálního začleňování a její koordinaci. Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) je nástrojem pomoci obcím a svazkům obcí při sociálním začleňování sociálně vyloučených obyvatel z prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za místní podpory Agentury pro sociální začleňování. V rámci tohoto přístupu mohou obce koordinovaně čerpat prostředky ze tří operačních programů. Podmínkou čerpání je vypracování strategického plánu sociálního začleňování, který obcím a městům Agentura pomáhá zpracovat.

Sociální vyloučení

Pod pojmem sociální vyloučení chápeme **proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace**. Tento způsob vyloučení se projevuje na různých úrovních,

např. sociální, prostorové, ekonomické či symbolické. Sociálně vyloučení se nacházejí v situaci, kdy mají sníženou míru přístupu ke zdrojům běžně dostupným většině obyvatel, zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení a možnosti participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování.

Sociální vyloučení se vyznačuje různými charakteristikami, které se v různých lokalitách vyskytují s různou intenzitou. Společná všem lokalitám a jejich obyvatelům je však skutečnost, že se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a tudíž jejich řešení, které by směřovalo k vymanění se ze stavu sociální exkluze, je natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci.

Základními indikátory sociálního vyloučení je materiální chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a vysoká míra migrace. Jednotlivé ukazatele sami o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře. Kombinace intenzity přítomnosti těchto jevů pak vytváří charakter jednotlivých lokalit, které se stejně jako lokální kontext mnohdy výrazně liší.

Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o sociálně vyloučené lokalitě (SVL). Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu, jako jsou schvalované zákony, postoje institucí, tržní mechanismy a stanoviska zbytku společnosti i faktory vnitřní, mezi které se řadí životní styl samotných sociálně vyloučených, které se často mezigeneračně reprodukuje. Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná o etnicitu romskou.

Historie a regionální kontext obce Obrnice

Abychom správně porozuměli důvodům, které vedly ke spolupráci obce Obrnice s Agenturou pro sociální začleňování (dále jen Agentura, nebo ASZ), měli bychom alespoň krátce popsat novodobou historii regionu a obce Obrnice.

V 19. století probíhal v Obrnicích a širším okolí rozvoj průmyslu a s ním související nárůst obyvatelstva. U Obrnic vznikaly cihelny, které zaměstnávaly velký počet přistěhovaných dělníků. Vzniklo zde také velké železniční nádraží.

Zásadním milníkem pro obec Obrnice byl poválečný odsun Němců, při kterém byla **vysídlena velká část původního obyvatelstva**.

V roce 1960 byly v Českých Zlatnících a Chanově zrušeny místní národní výbory a obě vsi se staly osadami Obrnic.

V roce 1969 zahájily v Obrnicích provoz Severočeské keramické závody, nyní závod podniku Keramost, které zde těží a zpracovávají bentonit. Obrnice byly plánovány jako středisková obec, což se projevilo v **rozsáhlé výstavbě**.

V roce 1972 byla dokončena nová budova základní školy a o rok později začala výstavba **panelového sídliště**, zejména pro pracovníky okolních závodů. S ním se postupně budovaly mateřská škola, jesle, obchodní středisko Zlatník, zdravotní středisko, kino a restaurace. Tato výstavba zásadně změnila ráz obce. Původní vesnická zástavba byla zčásti vybourána a **nahrazena novými panelovými objekty**. V roce 1977 vznikla v Obrnicích také obalovna na výrobu asfaltobetonové směsi pro povrch vozovek.

Útlum a následná restrukturalizace těžebního průmyslu, které v regionu proběhly v průběhu 90. let, měly značné sociální dopady i na život v obci Obrnice.

Spolupráce města Obrnice a Agentury pro Sociální začleňování

Komplikovaná historie regionu a města, popsaná výše, společně s hlubšími strukturálními problémy vedly, podobně jako v dalších oblastech nejen Ústeckého kraje, k problému sociálního vyloučení. Obec Obrnice se od roku 2010 ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování začala aktivně podílet na řešení problematiky v sociálně vyloučených lokalitách.

Důvodem k navázání spolupráce města Obrnice a Agentury byla na jedné straně alarmující situace sociálního vyloučení, kterou před zahájením spolupráce s Agenturou charakterizovala zejména vysoká zadluženost obyvatel a lichva, vysoká nezaměstnanost, velmi špatným stav domů a bytů ve vyloučené lokalitě atd. Na druhé straně převzala v roce 2010 (tedy ve stejném roce, kdy obec zahájila spolupráci s Agenturou) vedení Obrnic nová starostka, která podstatnou část svého úsilí a finančních prostředků investovala do oblasti sociálních a integračních politik. Její spolupráce s Agenturou byla proto velmi motivovaná a intenzivní (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 8).

Hlavní motivací pro navázání spolupráce s Agenturou bylo ze strany Obrnic zejména získat podporu při nastavení lokálního partnerství a v procesu plánování, dále získat metodickou podporu v projektových žádostech a získat od Agentury příklady dobré praxe a přenos zkušeností.

Již od počátku byla spolupráce s Agenturou i mezi aktéry v Obrnicích nastavena velmi pozitivně. Nové vedení vneslo do sociální politiky nový přístup a Agentura poté přispěla úplně novými možnostmi, které město mohlo v rámci integračních opatření využívat (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 8). Lokální partnerství (dále LP) bylo ke spolupráci velmi motivované. LP se scházelo pravidelně a velmi často. Ze začátku se řešil hlavně strategický plán a projekty, které tvořily jeho stěžejní část (jednotlivé strategické plány podrobněji na následujících stranách).

Strategický plán sociálního začleňování obce Obrnice na roky 2011 až 2013 obsahoval pět základních oblastí, kterými obec řešila sociální vyloučení v obci. Byly jimi zaměstnanost, bydlení, vzdělávání společně s problematikou volnočasových aktivit, bezpečnost a nastavení správy obce směrem k inkluzivním opatřením.

S příchodem Agentury a ustavením LP byla na městském úřadě dosazena do nové funkce také projektová manažerka (z iniciativy města), která zároveň plnila funkci koordinátorky inkluze. Tato funkce se v praxi velmi osvědčila a pomohla Obrnicím nejen se získáním několika klíčových projektů, ale celkově přispívala k pozitivnímu naplňování integrační politiky (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 9).

Ke všeobecně pozitivním výsledkům, které se podařilo v Obrnicích se změnou vedení obce a za spolupráce s ASZ zaznamenat, přispělo velkou měrou pozitivní naladění obce při realizaci opatření v oblasti sociálního začleňování. Soulad mezi očekáváními a cíli u politické i úřednické reprezentace obce a velmi dobře nastavená komunikace nejen mezi obcí a Agenturou, ale také mezi jednotlivými členy LP vedlo k závěru, že Obrnice jsou obcí, která je připravena mnohá integrační opatření realizovat i samostatně. V červnu roku 2013 agentura

opustila obec Obrnice a spolupráce probíhala v tzv. režimu vzdálené podpory (od října 2014 do srpna 2015). V této době obec využívala aktualizovaný Strategický plán sociálního začleňování pro roky 2013 až 2015. Jednalo se o aktualizovanou podobu předchozího SPSZ, který reagoval na problémy v podobných oblastech (bydlení, zaměstnanost, vzdělávání a bezpečnost)

I v režimu tzv. vzdálené podpory probíhala intenzivní komunikace mezi obcí a pracovníky Agentury. Snaha obce prohlubovat nastavená opatření v oblasti integrace a zavádět další podpůrná opatření vedla v roce 2016 k navázání další spolupráce s ASZ na bázi tzv. koordinovaného přístupu. LP i scházení jeho členů a strategické plánování se udržet podařilo. Činnost jednotlivých aktérů byla i nadále aktivní a intenzivní (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 34). Dále pokračovala také komunikace mezi jednotlivými subjekty a pracovníky Agentury, ať už v rámci výše zmíněných forem oficiální spolupráce, nebo v případě potřeby formou individuálních konzultací.

Do jisté míry tak lze hovořit o tom, že ze strany obce bylo od počátku maximálně využíváno výhod, které spolupráce s ASZ přináší (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 10), jako například:

- Poradenství
- Zprostředkování různých možností v oblasti projektů a dotačních výzev
- Přenos zkušeností v zavádění jednotlivých opatření, např. dostupné bydlení, zaměstnávání, zřízení sociálního podniku, inkluzivní opatření na školách, zapojení obyvatel do komunitních prací atd.
- Komunikace a vyjednávání u některých klíčových subjektů apod.

Událost	Období
Začátek spolupráce obce Obrnice a ASZ; podepsání memoranda o spolupráci mezi obcí Obrnice a ASZ; počáteční stav sociálního vyloučení	3/2010
Ustavení Lokálního partnerství	6/2010
ASZ opouští Obrnice	6/2013
Počátek režimu vzdálené podpory	10/2014
Ukončení režimu vzdálené podpory	8/2015
Počátek koordinovaného přístupu, oficiální spolupráce a individuální konzultace s ASZ	1/2016
Plán vzdálené podpory, exit strategie	12/2018

Typologie lokalit v Obrnicích

Obec Obrnice se nachází v Chráněné krajinné oblasti České středohoří necelé tři kilometry od města Most. Ve správním obvodu má obce České Zlatníky, Chanov a Obrnice. Původní obec tvořily statky a chalupy rolníků, obyvatelstvo bylo z větší části německé. Rozvoj hornictví na Mostecku způsobil příliv obyvatel i do Obrnic. Vznikající cihelny zaměstnávaly velký počet přistěhovalých, většinou již českých dělníků. V 70. letech zde bylo vybudováno velké sídliště a do něj byly přesunuty rodiny z Mostu a okolních vesnic zaniklých v důsledku těžby. Obec měla k 1. 1. 2017 2171 obyvatel.² Dlouhodobým trendem je postupný úbytek obyvatel.

Z hlediska skladby obyvatelstva a charakteru bydlení je rozdělena na dvě geografická území. První se nachází mimo centrum a tato část obce je obydlena výhradně udržovanými rodinnými domky. Za druhou část lze považovat centrum a tzv. Malé a Velké sídliště na jižním a východním okraji Obrnic, kde převážnou většinu obyvatel tvoří Romové a sociálně vyloučení obyvatelé (dle kvalifikovaného odhadu z roku 2012 tvoří Romové 40 % obyvatel obce, viz Evaluační zpráva lokality Obrnice 2012, str. 3).

Dvě sídlištní sociálně vyloučené lokality jsou od sebe odděleny objektem základní školy, mateřské školy a služebnou Policie ČR. Obě panelová sídliště tvoří s původní zástavbou rodinných domů funkční celek.³ Obytnou zástavbu Malého a Velkého sídliště tvoří, dle údajů Obecního úřadu Obrnice, 22 panelových domů o 3 – 7 podlažích, v nichž se nachází cca 589 bytů. Panelové domy byly vystavěny převážně v 70. letech dvacátého století. Bytový fond vlastní z převážné části společenství vlastníků jednotek (některé byty v minulosti odkoupila

² Viz online <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=567337&zsj=108740#samosprava> (navštíveno 27. 6. 2017); k 31. 12. 2015 měla obec 2183 obyvatel.

³ Viz online na <http://www.socialni-zaclenovani.cz/obrnice>

obec), dále pak dva soukromí vlastníci a obec. 22 panelových domů je dle čísel bloků rozděleno takto (údaje byly získány od Obecního úřadu Obrnice v říjnu 2017):

- Bloky: 1/1, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9, 9/1, 9/2, 9/3, 8/1,2, 8/3,4, 2/1-3, 3/1-6, 4/1-5, 5/1-3, 7/4-6, Okály 219-220, 221-222, Rafanda 128, a 7/9 - 12 stojí, ale je vybydlen a bez nájemníků
- Panelové domy 1/2, 7/1-3, 7/7,8 a 6/1,2 byly v minulosti zbourány
- Počet bytů je 553 z toho 119 patří obci

Sídliště vykazují všechny průvodní jevy sociálně vyloučených lokalit, jakými jsou zvýšená kriminalita, chudoba, vysoká zadluženost obyvatel, nízká úroveň vzdělanosti, vysoká míra nezaměstnanosti a různé druhy závislostí.

Navzdory zmíněnému je ale sociální situace v obci stabilizovaná. Jako pozitivní a zklidňující činitel k tomu přispívají především realizovaná opatření v oblasti sociálního začleňování blíže popsána v následujících kapitolách.

V obci funguje, výše zmíněná, mateřská a základní škola. Na střední školy musejí studenti dojíždět, například do nedalekého Mostu. V obci dále působí příspěvková organizace Obrnické centrum sociálních služeb (OCSS), která má 4 registrované sociální služby – odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy a nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Všechny tyto služby jsou buď přímo na sídlišti, nebo v jeho těsné blízkosti.

Sociální služby jsou v obci vnímány veřejností jako velmi prospěšné. V oblasti prevence působí kromě OCSS rovněž asistenti prevence kriminality, domovník, Policie ČR a Městská police Most. Preventivní a volnočasové aktivity doplňují aktivity obce, škol a neziskových organizací, např. ICVA, Duhovka, TJ SOKOL, Sbor dobrovolných hasičů, aj., které se snaží nabídnout možnosti k nepatologickému trávení volného času.

Strategické plány sociálního začleňování

Dokumenty, které byly stěžejní pro spolupráci obce Obrnice a Agentury, a které popisují jednotlivé fáze spolupráce, byly Strategické plány sociálního začleňování v Obrnicích (dále SPSZ). První plán byl v prvopočátku vytvořen na roky 2011 – 2013, poté v polovině roku 2013 vyhodnocen a aktualizován na roky 2013 – 2015. V prosinci 2014 došlo k vyhodnocení předchozího plánu a v červnu 2015 byl schválen další aktualizovaný dokument na roky 2015 – 2018.⁴ V této kapitole popisujeme jednotlivé SPSZ a jejich hlavní zamýšlená opatření.

Strategické plány sociálního začleňování pro obec Obrnice
Strategický plán sociálního začleňování obec Obrnice 2011 – 2013
Strategický plán sociálního začleňování obec Obrnice 2013 – 2015
Strategický plán sociálního začleňování Obrnice 2015 – 2018

Strategický plán sociálního začleňování obec Obrnice 2011 – 2013

Obecný cíl obce a tehdy nově vznikajícího LP byl všeobecný rozvoj obce vedoucí k vnímání Obrnic jako „dobré adresy“ založený na třech prioritních bodech: Posilování občanského soužití a stabilizace obyvatelstva, funkční systém spolupracujících organizací a koordinace a vznik sociálních služeb v obci. Rovněž bylo na počátku spolupráce nutné nastavit správu obce způsobem, který bude vhodný k přijímání inkluzivních politik, například zřízení pracovní pozice koordinátora inkluzivních politik při městském úřadě.

- Konkrétní opatření:
 - Vedení a správa obce
 - Zlepšení komunikace obce: rozšíření internetových stránek obce, vytvoření obecního zpravodaje, vznik pozice PR manažera apod.
 - Vznik funkce koordinátora inkluzivní politiky.
 - Obec se zavázala k aktivní tvorbě podmínek k rozvoji neziskového sektoru.
 - Zaměstnanost
 - Založení sociální firmy – technické služby obce.
 - Realizace veřejně prospěšných prací.
 - Vytvoření sběrného dvora a souvisejících pracovních míst.
 - Zachování střediska Help Desk, jehož hlavním cílem je pomoc nezaměstnaným v jejich orientaci na trhu práce
 - Navázání spolupráce mezi obcí a zaměstnavateli, kteří zaměstnávají nízkokvalifikované osoby.
 - Bydlení
 - Vytvoření systému prostupného bydlení.

⁴ Dokumenty lze vyhledat online <http://www.socialni-zaclenovani.cz/obrnice> (navštíveno 24. 6. 2017)
Projekt "Systémové zajištění sociálního začleňování", financovaný z Operačního programu zaměstnanost, reg. č. projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605

- Aktualizace dokumentu Strategie nakládání s bytovým fondem ve vlastnictví obce Obrnice⁵ a jeho doplnění o další nástroje na řešení bytové problematiky.
- Semináře a workshopy vedoucí ke zvýšení kompetencí cílové skupiny k řádnému užívání bytových jednotek.
- Vzdělávání, výchova, volný čas
 - Zlepšení image základní školy v Obrnicích a její atraktivita – např. práce na lepší prezentaci úspěchů žáků, vytvoření specializovaných tříd, rozšíření nabídky školy o umělecké aktivity apod.
 - Vznik rodinného centra Olivín a s tím spojené založení předškolního klubu Modrásek sídlícího tamtéž.
 - Vytvoření užší spolupráce mezi mateřskou školou, obcí a dalšími organizacemi.
 - Vznik kariérního poradenství pro základní školy.
 - Lepší informování veřejnosti v Obrnicích o problematice sociálního vyloučení a kulturních rozmanitostech pomocí seminářů a besed.
 - Vznik nízkoprahového zařízení pro děti a mládež.
- Bezpečnost
 - Zkušební zavedení asistenční hlídkové služby prevence kriminality.
 - Součástí SPSZ je i strategie pro omezení distribuce drog a harmonogramu kontrol heren v obci a posílení preventivní i represivní činnosti v oblasti drogové závislosti, vandalismu a drobné kriminality.

Strategický plán sociálního začleňování obec Obrnice 2013 – 2015

Jedná se o dokument vycházející z revize předchozího Strategického plánu sociálního začleňování v obci Obrnice vytvořeného na období od roku 2011 do roku 2013. Revize proběhla k 31. 5. 2013.

- Konkrétní opatření:
 - Vedení a správa obce
 - Práce na nesplněných úkolech z předchozího období v oblasti PR obce (vznik obecního zpravodaje, tisk většího množství školního zpravodaje a pravidelná aktualizace webových stránek školy).
 - Posílení spolupráce mezi obcí, úřadem práce, OSPOD a neziskovými organizacemi.
 - Zachování a rozvoj stávajících sociálních služeb a zavedení nových sociálních služeb v obci (služby zařizuje Obrnické centrum sociálních služeb).

- „Spolu v ulicích“ (terénní programy, pracovní a finanční poradenství)
- Rodinné centrum „Olivín“ (sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní i ambulantní forma)
- Nízkoprahový klub „Vulkán“ (nízkoprahové zařízení klub pro děti a mládež) a program „Sportem k integraci“ realizovaný v posilovně a na hřišti
- Vzdělávání
 - Pro období 2013 - 2015 určilo Lokální partnerství pro oblast vzdělávání pokračovat v průběžně plněných cílech a prohloubení aktivit zejména v oblasti předškolní přípravy, kariérního poradenství, doučování dětí a organizaci mimoškolních aktivit.
 - Prohlubování spolupráce mezi základní školou, mateřskou školou, OCSS a o. s. Duhovka.
- Bezpečnost
 - Práce na prohloubení spolupráce s Policií ČR.
 - Pokračování v nastartovaných krocích z předchozího SPSZ.
- Bydlení
 - Předchozí SPSZ usiloval o zavedení tzv. prostupného bydlení v Obrnicích. Po mnoha jednáních LP a s experty z ASZ bylo rozhodnuto, že tento systém v obci zaveden nebude. Až po vzniku a registraci nových sociálních služeb bude zahájeno jednání mezi poskytovatelem služeb (OCSS) a vlastníky bytového fondu o možnostech zavádění jiné formy bydlení provázaného se sociální službou – např. tréninkového bydlení.
 - Zavedení funkce domovníka.
- Zaměstnanost
 - V obci vznikne a bude provozován sběrný dvůr.

Strategický plán sociálního začleňování Obrnice 2015 – 2018

Cíle plánu pro roky 2015 - 2018 řeší koncepčně všechny problematické oblasti v obci. Týkají se oblasti bydlení, zaměstnanosti, vzdělávání, volného času a rodiny a prevence sociálně patologických jevů.

- Konkrétní opatření
 - Bydlení
 - Do roku 2018 vznikne v obci 16 bytů v rámci sociálního bydlení
 - Do konce roku 2018 dojde k vyřešení problematiky s poskytováním a cenou tepla
 - Navýšení počtu domovníků a rozšíření této služby i do neobecních domů; pracovní pozice domovníků byla úspěšně vyzkoušena v pilotním provozu v rámci předchozího SPSZ 2013 – 2015
 - Alespoň 1x za rok nebo dle potřeby jsou pořádány domovní schůze v obecních domech

- Nastavení spolupráce a komunikace se soukromými vlastníky bytů, mapovat situaci a vytvořit efektivní informační systém
- Zaměstnanost
 - Obec pilotně využije podmínku společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek, kdy 10% zaměstnanců firmy musí být z řad dlouhodobě nezaměstnaných, a poté se rozhodne o jejím začlenění či nezačlenění do Zásad zadávání veřejných zakázek.
 - Minimálně 40 osob ročně je připraveno na pracovní trh prostřednictvím dotovaných forem zaměstnání (veřejná služba, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa)
 - 34 osob bude do roku 2018 připraveno pro trh práce díky pracovnímu poradenství
 - Budou pořádány rekvalifikační kurzy prostřednictvím sociálních služeb a úřadu práce
 - Od roku 2016 pokračuje spolupráce s místními firmami, které poskytují pracovní místa osobám dlouhodobě nezaměstnaným
 - Do konce roku 2017 budou zřízeny Technické služby obce
- Vzdělávání
 - Zajištění programů rané a včasné péče pro 80% dětí ze SVL
 - 60% z nám známých dětí z lokalit Velké a Malé sídliště projde ročně alespoň jeden rok trvající předškolní přípravou
 - Učitelé na MŠ i ZŠ mají adekvátní servis pro práci s dětmi ze sociálně vyloučených lokalit; asistenti pedagogů budou působit v MŠ a ZŠ
 - MŠ bude spolupracovat s dětským logopedem; v obci bude působit dětský psycholog
 - Zajištění dobrého technického stavu budov MŠ a ZŠ; oprava a rekonstrukce budov
 - Pokračování v podpoře studentů ze SVL na středních školách
- Bezpečnost
 - Udržení stávajících činností
 - Pokračování v navyšování tzv. domovníků
 - Prezentace práce Policie ČR a Městské policie dětem již od předškolního věku
 - Od roku 2016 je pro celou obec zajištěno poskytování sociálně aktivizačních služeb v objemu 3 pracovníků
 - Od roku 2016 je pro celou obec zajištěno poskytování služby TP v objemu 4 pracovníků
 - Pokračují kroky vedoucí k předcházení užívání omamných a psychotropních látek u dětí a mládeže

Spolupráci obce Obrnice a Agentury a její jednotlivé dílčí výsledky popisují následující kapitoly rozdělené dle konkrétních řešených oblastí – chudoba a zadluženost, bydlení, nezaměstnanost, sociální služby a bezpečnost.

Chudoba a zadluženost

Chudoba v ekonomickém smyslu slov byla obyvateli SVL vnímána jako velmi zásadní problém. Při výzkumném šetření v roce 2015 (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 28) byly dluhy a s nimi spojená lichva zaznamenány jako častý problém, který trápil obyvatele SVL. Tato zjištění lze podpořit daty z roku 2016 z online aplikace Mapa exekucí⁶, podle kterých je v Obrnicích mezi lidmi nad 15 let, kterých je 1675, evidováno 812 obyvatel v exekuci. To činí téměř polovinu všech lidí nad 15 let věku, kteří v Obrnicích bydlí. Celkový počet exekucí v obci je 4465 s průměrnou jistinou 31 318 Kč.

Dle aktuálních dat obecního úřadu činí aktuální dluh na nájemném vůči obci 8 255 772 Kč⁷ a pohledávka za odpady činily k 31. 12. 2016 557 807 Kč⁸. Výše dluhů za odpady za rok 2017 byla 611 268 Kč⁹ (neukončený rok není přesný).

Se zadlužeností souvisí zmíněná lichva, násilné a nezákonné praktiky vymáhání peněz, se kterými se setkávali ve svém okolí sami obyvatelé vyloučené lokality, a které dokumentuje Závěrečná evaluace z roku 2015 (str. 28).

Obecní úřad ve spolupráci s ASZ od roku 2010 vytvořil celou řadu opatření k řešení dluhové problematiky. V oblasti prevence fungují osvětové aktivity zabývající se excesivním zadlužením například ve formě besed. V rámci Obrnické sociální poradny (součástí OCSS) funguje dluhová poradna, která je aktivně provázána s terénními pracovníky v SVL. Obec má vytvořené motivační nástroje k vymáhání vlastních pohledávek, a zároveň lidem aktivně nabízí vytvoření splátkového kalendáře. V době tvorby tohoto dokumentu (říjen 2017) obec připravovala přidání informací o dluhové problematice včetně propagace dluhového poradenství na své webové stránky.¹⁰

⁶ Viz online na <http://www.mapaexekuci.cz/> (navštíveno 27. 6. 2017); v době tvorby tohoto dokumentu odpovídala data v Mapě exekucí situaci v roce 2016

⁷ Tato částka je za období od 1/1994 doposud. Z toho je 7 608 701 Kč za nebydlící a neplatiče. Částka 647 071 Kč je za bydlící a splácející. SPSZ na roky 2015 – 2018 (str. 62) zmiňuje dlužnou částku na nájemném vůči obci cca 8,5 milionu Kč.

⁸ Celkem předpis 1 110 297,00 Kč

⁹ Stav k 4. 10. 2017

¹⁰ <http://www.ouobrnice.cz> (navštíveno 5. 10. 2017)

Projekt "Systémové zajištění sociálního začleňování", financovaný z Operačního programu zaměstnanost, reg. č. projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605

Bydlení

Jak již bylo uvedeno výše, obec Obrnice měla k 1. 1. 2017 2171 obyvatel.¹¹ Z hlediska skladby obyvatelstva a charakteru bydlení je rozdělena na dvě geografická území. První se nachází mimo centrum a tato část obce je obydlena výhradně udržovanými rodinnými domky. Za druhou část lze považovat centrum a tzv. Malé a Velké sídliště na jižním a východním okraji Obrnic, kde převážnou většinu obyvatel tvoří Romové a sociálně vyloučení obyvatelé. Sídliště vykazují všechny průvodní jevy sociálně vyloučených lokalit, jakými jsou zvýšená kriminalita, chudoba, zadluženost obyvatel, nízká úroveň vzdělanosti, vysoká míra nezaměstnanosti a závislosti.

Otázka bydlení je v obci vnímána jako velmi problematická. Mezi hlavní nedostatky patří omezená nabídka různých typů bydlení, například nedostatek rodinných domů, nedostatek malometrážních bytů, a dále existence již zmíněného Velkého a Malého sídliště, která vykazují všechny průvodní jevy sociálně vyloučených lokalit.

Podle údajů obecního úřadu se v obci nachází celkem 815 bytů. Obytnou zástavbu Malého a Velkého sídliště tvoří 23 panelových domů o 3 – 7 podlažích, v nichž se nachází cca 589 bytů. Panelové domy byly vystavěny převážně v 70. letech dvacátého století (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 14). Bytový fond vlastní z převážné části společenství vlastníků jednotek (některé byty zde již odkoupila obec), dále pak dva soukromí vlastníci a 2 panelové domy na adrese Nová Výstavba č. p. 198 a 210 - 212 vlastní obec. Dva z panelových domů jsou v současné době z důvodu devastace zakonzervovány, 2 panelové domy byly na podzim roku 2014 zbourány. Zatímco panelové domy ve vlastnictví obce procházejí postupnou revitalizací, problémem zůstávají domy a byty v soukromém vlastnictví. Nejpalčivěji zasaženým domem je v Obrnicích dům č. p. 215 – 218. V tomto domě se s nájemníky a obyvateli řeší problémy se zajištěním základních služeb – elektřina, voda, teplo apod., navíc je v tomto domě nejvyšší počet prázdných bytů a dluhy stále narůstají, což nezadržitelně směřuje k jeho vybydlení. Velmi často jsou lidé značně ovlivněni vysokou zadlužeností a exekucemi, které je odrážejí od legálních příjmů, nedostatek peněz řeší dalšími půjčkami, zejména u nebankovních institucí (lichváři, nebankovní sektor, apod.). Vznikají tak dlouhodobé pasti, ze kterých v podstatě není úniku (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 14).

V době před zahájením spolupráce s Agenturou a změnou politického vedení Obrnic, byla většina bytového fondu privatizována a bývalý starosta rozprodával byty a domy realitním kancelářím. S příchodem nového vedení a navázáním spolupráce s Agenturou, v roce 2010, započalo komplexní řešení nepříznivé bytové situace. Zastavila se privatizace bytového fondu a prodej domů a bytů soukromým vlastníkům, kteří v rámci osobního zisku sestěhovali do Obrnic sociálně slabé a nepřizpůsobivé obyvatele.

¹¹

Viz online (navštíveno 27. 6. 2017)

Projekt "Systémové zajištění sociálního začleňování", financovaný z Operačního programu zaměstnanost, reg. č. projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605

Město chtělo v rámci spolupráce s ASZ vytvořit systém tzv. prostupného bydlení. Projekt byl zmíněn v prvním SPSZ na roky 2011 – 2013, avšak v následujícím SPSZ 2013 – 2015 byla tato vize zamítnuta a nahrazena snahou o vybudování jiné formy bydlení, která by byla podobně provázána se sociální službou – například tzv. tréninkové bydlení. SPSZ na roky 2015 – 2018 přeměroval úsilí obce na vytvoření tzv. sociálního bydlení v počtu 16 bytů. Tato snaha nebyla v době tvorby tohoto dokumentu naplněna (září 2017). Obci se i díky spolupráci s ASZ podařilo stabilizovat městský bytový fond a napravit škody vzniklé privatizací před rokem 2010. Zároveň se podařilo vytvořit i různé sociální služby, které lze v budoucnu napojit právě na projekt sociálního bydlení.

Obec dále přijala strategii nakládání s bytovým fondem. Ve strategii je uvedeno, za jakých podmínek je možné novým občanům se do obce přistěhovat.

Příkladem dobré praxe je funkce domovníků, kteří v Obrnicích v rámci projektu fungují pod městským úřadem (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 23). SPSZ na roky 2013 – 2015 přišel s pilotním projektem domovnictví (pilotován od roku 2013). Následné pozitivní dopady na kvalitu bydlení v domech s domovnicí vedly k rozšíření projektu, s kterým přišel SPSZ na roky 2015 – 2018. V roce 2015 působily ve dvou domech dva domovníci, kteří zajišťovali služby pro 113 nájemníků.

V době tvorby tohoto dokumentu (říjen 2017) měl obecní úřad jednoho domovníka. Tento pracovník je zaměstnán pod městem na platnou pracovní smlouvu a zajišťuje a spravuje chod domu, komunikuje s obyvateli domu, dělá prostředníka mezi sociálně vyloučenými a úřady. Pokud lidé něco potřebují, zprostředkovává komunikaci mezi nimi a úřady nebo dalšími institucemi.

V rámci SPSZ 2015 – 2018 byla zvažováno rozšíření projektu domovníků do soukromých domů. Tento záměr byl později odložen.

Následky nevhodného bydlení

Na tomto místě je nutné vydefinovat negativní jevy, které z bydlení ve ztížených podmínkách a s vyšší koncentrací sociálně vyloučených obyvatel plynou. Jedna část těchto obtíží souvisí s nedostatečným prostorem v bytech či ubytovnách. Takové prostředí je velmi nevhodné pro vývoj dětí, děti nemají svůj prostor a klid pro učení a koníčky. Větší koncentrace osob sociálně vyloučených mívá za následek větší koncentraci nežádoucích jevů. Sociálně patologické chování působí na okolí rušivě a může způsobovat například horší výkony v práci. Prostor, v němž žije hodně lidí, kteří v nějakém smyslu v životě neuspěli, má nutně vliv i na psychiku člověka.

Zhoršené bytové podmínky mají pochopitelně vliv také na zdraví lidí, například vlhkost a plíseň či nedostatek teplé vody může mít za následek častější nemoci u dětí, v důsledku tedy více absencí ve škole a zhoršování prospěchu.

Nezaměstnanost

Otázka nezaměstnanosti je v regionu Mostecka jedním z hlavních sociálních problémů. Vysoká nezaměstnanost není krátkodobým či nahodilým jevem, okres Most se během posledních deseti let objevuje na předních místech v celorepublikových statistikách nezaměstnanosti pravidelně.

V květnu 2017 činila míra nezaměstnanosti v Obrnicích 16,9 % a nezaměstnaných bylo 242 obyvatel.¹² Nezaměstnanost je zde nejvyšší z celého okresu Most.

Vysoká nezaměstnanost je důsledkem hromadného propouštění spojeného s postupným útlumem těžebního průmyslu a jeho restrukturalizací v průběhu 90. let. Propuštění zaměstnanci měli navíc kvalifikaci, kterou na daném území a ani v nejbližším okolí nemohli uplatnit. Ke konci 90. let došlo také v rámci privatizace těžkého průmyslu ke kvalitativním změnám v požadavcích na zaměstnance. Nevyhovující vzdělanostní úroveň, nízká kvalifikace místního obyvatelstva a nedostatek praxe spojen s neschopností přizpůsobit se měnícím se podmínkám a požadavkům na trhu práce měl za následek faktickou nezaměstnatelnost některých osob (viz SPSZ 2015 – 2018, str. 36).

Obec Obrnice realizovala programy na podporu zaměstnanosti a zaměstnatelnosti nezaměstnaných osob. Z výzkumu k zaměstnanosti, který byl v obci realizován v první polovině roku 2015, vyplynulo, že obec je subjektem, který zaměstnává nejvíce osob s ukončeným základním vzděláním a vzhledem k celkovému počtu nezaměstnaných a obyvatel obce obec svou politikou zaměstnanosti výrazně snižuje procento nezaměstnaných občanů a to i s ohledem na to, že v obci nevyučené populace neustále přibývá.

Obrnice využívají především dva základní nástroje tzv. aktivní politiky zaměstnanosti, veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa:

- Obec využívá zejména veřejně prospěšné práce (dále jen VPP). Jedná se o velice flexibilní nástroj, který může reagovat na konkrétní potřebu obce v daném čase. Počet zaměstnanců VPP se v průběhu let výrazně proměňoval. V roce 2010 bylo v Obrnicích na VPP zaměstnáno 24 lidí (viz SPSZ 2011 - 2013), v roce 2015 bylo zaměstnáno 40 osob (viz SPSZ 2015 - 2018) a k září 2017 pracovalo na VPP 31 lidí (údaje ÚP). Lidé jsou takto zaměstnáni nejvíce ve společnostech zřízených městem, například Technické služby Obrnice, p. o.
- V obci dále existuje systém tzv. společensky účelných pracovních míst. Tuto dotovanou formu zaměstnávání nabízí několik neziskových organizací, např. organizace K srdci klíč, Duhovka, nebo TJ Sokol. Organizace zaměstnávají lidi dle svých

¹² Viz online <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=567337&zsj=108740#samosprava> (navštíveno 27. 6. 2017)

Projekt "Systémové zajištění sociálního začleňování", financovaný z Operačního programu zaměstnanost, reg. č. projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605

aktuálních potřeb. V roce 2015 bylo takto zaměstnáno 5 lidí, v roce 2016 1 člověk a v době zpracovávání dokumentu 0 osob (zdroj ÚP, říjen 2017).

V ideálním případě by VPP a další formy podporovaného zaměstnávání měly sloužit pouze jako „trénink“ pro dlouhodobě nezaměstnané. Spolu s dalšími stupni tvoří tzv. systém prostupného zaměstnávání, kterým jedinci projdou a dostanou se až ke klasickému pracovnímu poměru a klasické pracovní smlouvě. Ve většině případů se to, nejen v případě Obrnic, bohužel nestává a jedinci zůstávají zacykleni pouze v rámci dotovaného zaměstnávání (viz Strategický plán sociálního začleňování Obrnice 2015 – 2018, str. 36).

Sociální služby

Před příchodem Agentury do Obrnic zde nepůsobily téměř žádné sociální služby a situace sociálního vyloučení tedy nepodléhala žádné odborné praxi. Díky spolupráci s ASZ byl realizován projekt na vznik Obrnického centra sociálních služeb (dále OCSS; centrum začalo fungovat 20. října 2012¹³), který zajistil, že v obci začaly působit sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi včetně klubu pro matky s dětmi Olivín, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, odborné sociální poradenství a terénní programy.

V OCSS je dle závěrečné evaluace z roku 2015 zaměstnáno celkem 10 pracovníků, z nichž 3 pocházeli z řad místních obyvatel. Terénní práce zajišťují další dva místní obyvatelé a na pozici asistentů prevence kriminality jsou dosazeni 4 lidé. Dále v Obrnicích při městském úřadě pracují 2 terénní sociální pracovníci, čímž je podle dotázaných expertů dostatečně pokryta poptávka po terénních sociálních službách pro sociálně vyloučené obyvatele.

V rámci OCSS je poskytováno i dluhové a právní poradenství. Právní poradenství z dlouhodobého hlediska zajišťuje prevenci zadlužování či efektivní řešení již vzniklé situace, což přispívá ke zlepšení vztahu cílové skupiny a soukromého sektoru. Toto bylo předpokladem pro budoucí efektivní spolupráci a pozitivní sociální začleňování i po odchodu Agentury.

I přes to, že se do obce podařilo dostat klíčové a potřebné služby, stále je zde identifikována potřeba po dalších, zejména co se týče NZDM pro děti mladší 15 let. Současné nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je určené pro cílovou skupinu ve věku 15 až 26 let, jelikož tento projekt byl podpořen z operačního programu OP LZZ, kde je stanovena minimální dolní hranice podpořených osob na 15 let. Z jiných operačních programů se doposud projektovou žádost zařídit nepodařilo, a tak na vybudování dalšího NZDM, jehož vznik a potřeba je současně identifikována i v novém strategickém plánu, zatím nejsou potřebné finance (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 21).

Zřízení OCSS a s ním zmíněné poskytované služby, měly největší dopad z opatření, která pomáhala ASZ v Obrnicích realizovat. Jak ale uvádí výzkum z roku 2015 (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 27), žádný z oslovených uživatelů centra nevěděl o přímé vazbě mezi OCSS a ASZ, popřípadě o Agentuře samotné.

¹³

Viz online na (navštíveno 27. 6. 2017

Bezpečnost

V Obrnicích nejsou zaznamenány problémy s velkými krádežemi nebo loupežnými přepadeními. V oblasti bezpečnosti je za největší problém považována lichva, zadluženost obyvatel, prodej žen a drogová závislost obyvatel (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 20).

Obec má vytipovaná riziková místa na základě tzv. pocitových map z roku 2016. V obci také pracuje pracovní skupina sestavená z klíčových partnerů, která na základě zjištěných potřeb obyvatel navrhuje opatření vedoucí k prevenci kriminality. V obci sídlí obvodní oddělení Policie České republiky, a zároveň do obce dojíždí strážníci městské policie z Mostu.

Mezi funkční preventivní opatření zavedená ve spolupráci s ASZ patří především tzv. asistenti prevence kriminality a domovnictví.

- Asistenti dohlíží především na veřejný pořádek, ochranu veřejného majetku, dodržování nočního klidu, kontrolu dětí potulujících se ve večerních hodinách a jejich odvedení domů, kontrolu místních heren, kontrolu dětí potulujících se venku v době vyučování ve škole. Asistenti spolupracují s Policií ČR, s Městskou policií a terénními pracovníky (součástí OCSS), kteří jsou také přímo pod obcí a podílejí se na udržování veřejného pořádku v obci.
- Domovníci, podobně jako asistenti prevence kriminality, pomáhají předcházet problémům v sousedských vztazích, vandalismu a přímo i nepřímo se podílí na prevenci kriminality v obci. Více o domovnictví v Obrnicích pojednává kapitola Bydlení (str. 17).
- Preventivní činnost na základní škole zajišťuje romský asistent pedagoga. Realizuje projekty zaměřené na prevenci kriminality, drog a sociálně patologických jevů, organizuje přednášky na téma romská historie a kultura, pořádá výlety a exkurze (viz SPSZ 2011 – 2013, příloha č. 2 mapa partnerů, str. 2).

Velkým problémem lokality Malé i Velké sídliště je užívání drog a s tím související běžné nacházení stříkaček na zemi a na ulici, což je rizikové zejména pro děti a mladistvé. Nejeden respondent při šetření z roku 2015 potvrdil přímou zkušenost s nálezem takového materiálu, někteří pak popisovali případy, kdy s touto situací byli konfrontováni i jejich děti (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 27). Obyvatelé SVL tehdy popisovali situaci jako zhoršující se a vyjadřovali shodnou potřebu posílení služeb, které by se zaměřovaly na práci s drogově závislými (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 20).

- Drogovou problematiku v obci řeší především pracovníci K-Centra z nedalekého Mostu.¹⁴

Velkým úspěchem v oblasti bezpečnosti bylo zrušení heren na území obce (viz Závěrečná evaluace 2015, str. 21). Zvláště rizikový byl výskyt heren přímo na sídlištích, zejména v oblasti tzv. bulváru, kde je provozováno několik obchodů (dříve zde byly právě i herny) a je sem soustřeďován výskyt nežádoucích sociálně patologických jevů, a to jak u dospělých, tak i u dětí a mladistvých, kteří touto lokalitou pravidelně prochází například do školy.

¹⁴ <http://www.mostknadeji.eu/ustecky-kraj/k-centrum-most/>

Latentní kriminalita

Samostatnou kapitolou je tzv. **kriminalita latentní**, která není z nejrůznějších důvodů na první pohled odhalitelná. V tomto případě jde o typ kriminality, která není předmětem trestního stíhání. Větší míra latence se předpokládá u domácího násilí, sexuálně motivovaných trestných činů mezi rodinnými příslušníky, u zneužívání dětí, drogové kriminality, organizovaného zločinu, hospodářské kriminality.¹⁵

Seznamy indikátorů a tzv. checklistů pro obec Obrnice

I. Bydlení

a) tabulka ukazatelů stavu sociálního vyloučení v obci

	Indikátor	Hodnota (deskresearch, dále také jako DR)	Hodnota (ke dni ukončení KPSVL)	Poznámka	Zdroj
1.	Počet příjemců/společně posuzovaných osob dávek na bydlení v azylových domech, ubytovnách, rekreačních objektech a jiných než obytných prostorech	Počet příjemců dávek na bydlení (příspěvků a doplateků) – 1390 vyplacených dávek (stav k datu tvorby SPSZ 2015-2018, tj. rok 2015)		ÚP ČR tvrdí, že tento údaj nelze za úřad vyplnit.	ÚP ČR DR: SPSZ 2015 - 2018
2.	Počet obyvatel žijících v nevhodných bytech (kvalifikovaný odhad počtu obyvatel žijících v domech/bytech/lokalitách, které považujeme za nevhodné z důvodu extrémní segregace, přelidněnosti, špatného hygienického stavu, špatného stavebně technického stavu)	0 (údaj za obecní byty, 2015)			DR: SPSZ Obrnice 2015-2018
3.	Celkový počet obecních bytů/dlouhodobě(déle než rok) neobsazené/z toho využitelných pro CS(tzn. vyloučit byty v segregovaných lokalitách, DPS, služební byty ve školách apod.)	Celkem 187 obecních bytů	Celkem 119 obecních bytů		Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017) DR: SPSZ Obrnice 2013-2015
4.	Počet nově obsazených bytů za poslední rok celkem/z toho pro CS(počet nově uzavřených smluv s novým nájemníkem za poslední rok/ z toho kvalifikovaný odhad počtu bytů přidělených jako sociální bydlení viz check-list sociální bydlení)		9		Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
5.	Má obec vypracovaná pravidla pro přidělování	Ano	Ano, obec má		Zdroj obecní úřad

	obecních bytů?		podmínky		Obrnice (říjen 2017) DR: Závěrečná evaluace působení Agentury pro sociální začleňování v lokalitě Obrnice, 2015 (str. 14)
6.	Vyhodnocení pravidel pro přidělování obecních bytů podle check-listu sociální bydlení (použít skóre z check listu)				
7.	Počet sociální bytů pro CS ve vlastnictví obce/NNO/soukromých vlastníků (hodnocení sociálních bytů dle check-listu sociální bydlení)	0	0	DR: Město okolo roku 2015 zvažovalo vytvoření sociálního bydlení	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017) DR: Závěrečná evaluace působení Agentury pro sociální začleňování v lokalitě Obrnice, 2015 (str. 16)
8.	Má obec zmapovanou potenciální nabídku sociálního bydlení od jiných vlastníků na území obce? (existence jakékoliv analýzy/ spolupráce se soukromým vlastníkem apod.)		Ano		Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
9.	Kapacita sociálních služeb na podporu bydlení pro obyvatele obce (kapacity poskytovatelů podle registrace - počet služeb, kapacita klientů + příloha vyplněné check-listy podpora	Preventivní programy v rámci sociálních služeb – 45 klientů 2 domovníci se starali o domy se 113 nájemníky	4 terénní programy, 3 Obrnická sociální poradna, 3 soc. aktivizační		Zdroj obecní úřad Obrnice (září 2017) DR: SPSZ Obrnice 2015-2018

	v bydlení)		služby pro rodiny s dětmi		
10.	Počet obyvatel SVL využívajících služby na podporu bydlení/ celkový počet obyvatel SVL	V roce 2014 využilo služby na podporu bydlení 72 rodin/domácností.	Cca 90 osob	Za rok 2017	Zdroj obecní úřad Obrnice (září 2017) DR: SPSZ Obrnice 2015-2018
11.	Počet přihlášek z CS do programů zaměřených na sociální bydlení (programy NNO, samosprávy, obecní byty apod.)	0 osob	0 osob	Soc. bydlení prozatím není realizováno (září 2017)	Zdroj obecní úřad Obrnice (září 2017) DR: Závěrečná evaluace působení Agentury pro sociální začleňování v lokalitě Obrnice, 2015 (str. 16)

b) Identifikace závadného bydlení v lokalitě

Lokalita:	Splnění kritéria (ANO/NE) DeskResearch	Splnění kritéria (ANO/NE) Ke dni ukončení KPSVL	Poznámka
Přelidněné byty/ domy		Ne	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Špatné hygienické podmínky (plíseň, paraziti, problémy s vodou apod.)	0	Ojedinele plíseň, deratizace	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017) DR: SPSZ Obrnice 2015-2018
Špatný technický stav nemovitostí (vizcheck-list nezávadné bydlení)	Ano	Ne u obecních bytů, ano u bytů v soukromém vlastnictví	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017) DR: SPSZ 2015-2018, stejně

			tak i SPSZ 2013 - 2015
Vyšší ceny nájmu/ energií než je v místě obvyklé (viz http://www.portalobydleni.cz/nastroje/cenove-mapy/)		Ne u obecních bytů	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Jiné, nevhodnost indikující jevy (popište jaké)	Vysoké dluhy v domech vedoucí k vybydlení domů, odpojování energií		DR: SPSZ 2015-2018

c) Checklist - sociální bydlení pro domácnosti ohrožené sociálním vyloučením

Lokalita:

Poskytovatel bydlení: (název organizace)

Počet bytů v hodnoceném systému:

Dimenze Dílčí kritérium	Splnění kritéria (ANO/NE) Deskresearch	Splnění kritéria (ANO/NE) ke dni ukončení KPSVL	Poznámka
Jasná pravidla pro obsazování bytů			
1. Obec má schválená a veřejná pravidla pro obsazování bytů	Ano	Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017) DR: Závěrečná evaluace působení Agentury pro sociální začleňování v lokalitě Obrnice, 2015 (str. 14)
2. Pravidla jsou dodržována - postup mimo popsání pravidla je výjimečný a odůvodněný (živelná pohroma apod.)		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
3. Na rozhodování se podílí sociální pracovníci nebo jiní reprezentanti cílové skupiny		Ne, rada obce	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)

Obsazování na základě závažnosti sociální a bytové situace žadatele			
4. Žadatelé, kteří nejsou v bytové nouzi nebo sociálně potřební, nemohou o tyto byty žádat/jejich žádosti jsou vyřazovány		Ne, mohou	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
5. Zvlášť zranitelné skupiny obyvatel jsou vybírány přednostně (např. jsou bodově zvýhodněny). Mezi takto preferované skupiny patří např.: - o domácnosti s nezletilými dětmi (zejména samoživitelé/samoživitelky) - o zdravotně postižení - o senioři - o oběti trestných činů (zejména domácí násilí) - o oběti diskriminačního jednání - o jiné srovnatelné skupiny		Existuje pořadník, žádosti jsou posuzovány individuálně	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
6. Domácnosti v závažnější bytové nouzi jsou vybírány přednostně před domácnostmi s relativně lepší bytovou situací. Mezi prioritní situace v bydlení patří např.: - o osoby žijící bez střechy (na ulici, noclehárny, azylové domy) - o osoby žijící bez bytu (ubytovny, jiné než obytné prostory) - o osoby opouštějící instituce (dětské domovy, pěstounskou péči, vězení) - o osoby s akutním ohrožením bydlení (návrh na vyklizení bytu, výpověď) - o osoby ve významně nevyhovujícím bydlení (stav bytu/domu, přelidnění apod.) - o jiné srovnatelné situace		Ne	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
7. Nejsou vyžadovány podmínky jako čistý trestní rejstřík, příjem ze zaměstnání apod. ani nejsou vylučováni žadatelé, kterým byl v minulosti nájem bytu ukončen		Ne (příjem ze zaměstnání, nejsou vylučováni)	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Bydlení je přístupné také domácnostem s dluhy			
8. Dluhy žadatele vůči obci/NNO nejsou při hodnocení na újmu žadateli NEBO Řešené dluhy žadatele vůči obci/NNO (uzavřené splátkové kalendáře apod.) nejsou při hodnocení na újmu žadateli NEBO Bagatelní dluhy nejsou při hodnocení žádosti vůbec zohledňovány (poplatky za psy, popelnice apod.)		Ano, individuálně, musí splácet.	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Vstup do bydlení je umožněn i bez trvalého pobytu v obci			
9. Místo trvalého pobytu není pro hodnocení žádostí relevantní NEBO Domácnosti, které v obci skutečně bydlí a mají k ní jasnou vazbu (např. školní docházka dětí, evidence uchazečů o zaměstnání apod.) jsou hodnoceny stejně, jako domácnosti s trvalým pobytem v obci. Doba, po kterou mají domácnosti mít vazbu, není delší, než jeden rok.		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Vstup do bydlení je bez finanční nebo obdobnou bariéry			

10. Podání žádosti ani uzavření smlouvy není podmíněno zaplacením poplatku nebo dluhu po předchozím nájemníkovi		Ne	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
11. Smlouva nepožaduje po nájemníkovi provedení rekonstrukce, uvedení bytu do obyvatelného stavu apod.		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
12. Jistota (kauce) není při uzavření nájemní smlouvy požadována NEBO Jistota (kauce) je vybírána, ale je pokryta z dávky mimořádné okamžité pomoci NEBO Jistota (kauce) je vybírána, ale je rozložena do nízkých měsíčních splátek, které zvládají domácnosti platit NEBO Jistota (kauce) je odpuštěna domácnostem, které ji nemohou zaplatit		Je, 1x měsíční kauce Ne Ano, je to možné Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Nabízené bydlení je dostatečně stabilní a přiměřené			
13. Domácnosti standardně získávají nájemní smlouvu s délkou trvání alespoň jeden rok		Ne	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
14. Pokud domácnost neporušuje podmínky nájemní smlouvy, je s ní nájem prodlužován. Tento postup je ukotven ve schválených pravidlech		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
15. Pokud uzavření nájemní smlouvy brání problém na straně klienta (např. dluhy vůči dodavatelům energií), je problém vyřešen v jeho prospěch (např. uzavřena podnájemní smlouva)		Ne	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
16. Nájem a další náklady na bydlení jsou přiměřené a mohou jej hradit i domácnosti odkázané na dávky (příspěvek na bydlení)		Ano	
17. Byty jsou poskytovány ve standardním udržovaném stavu bez závad, mají koupelnu, WC, kuchyňskou linku		Ano, některé jsou bez kuchyňské linky	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
18. Byty jsou lokalizovány mimo segregovanou lokalitu		Ne	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Problémy jsou řešeny pomocí sociální práce			
19. Při zjištění případných problémů v bydlení (zejména neplacení, narušování soužití, poškození bytu) je k dispozici pomoc sociálního pracovníka.		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
20. Informace o předchozích problémech v bydlení jsou využity pro nastavení režimu platby za bydlení (zvláštní příjemce nebo přímá úhrada dávky), intenzity podpory pomocí sociální práce apod.		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)

Pozn.: Dílčí kritérium je hodnoceno ANO/NE na základě existence příslušných dokumentů, vyhodnocení jejich obsahu, odpovědí příslušných správců bytů apod.

Pokud není postup upraven nebo z pravidel nelze jednoznačně vyložit, vyplní se do tabulky NE

Celkové skóre:

d) Checklist- podpora sociální práce nebo služeb při získání a udržení bydlení

Lokalita: Obrnice

Poskytovatel podpory: (název organizace): Obrnické centrum sociálních služeb, p. o.

Kapacita podpory: TP – 4, OSP – 3, SAS – 3 (okamžitá kapacita služeb)

Dimenze	Splnění kritéria (deskresearch)	Splnění kritéria (ke dni ukončení KPSVL)	Poznámka
Dílčí kritérium			
Program je specializován na podporu v bydlení			
1. Program je realizován pracovníky, kteří se specializují především na podporu v bydlení		Ano	TP, OSP, SAS Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
2. Pracovníci mají specifické odborné znalosti a zkušenosti pro sociální práci v oblasti podpory bydlení		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
3. Cíle individuálních plánů se vztahují k získání nebo udržení bydlení		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Program umí řešit klíčové otázky udržení bydlení			
4. Program cíleně a kvalifikovaně nabízí podporu při řešení dluhů na bydlení (např. jednání s majitelem, splátkové kalendáře, hospodaření s dávkami, nastavení přímé úhrady, zvláštního příjemce)		Ano	Stejně služby Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
5. Program cíleně a kvalifikovaně nabízí podporu při řešení problémů v soužití (např. mediace sousedských sporů, verifikace a řešení konkrétních stížností)		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice

			(září 2017)
6. Program cíleně a kvalifikovaně nabízí podporu při řešení problémů v údržbě/poškození bytu (např. posilování technické znalosti pro užívání bytu, realizaci drobných oprav nájemníkem)		Ne	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Podpora je poskytována během celého procesu získávání vhodného bydlení			
7. Program podporuje/udržuje motivaci klienta pro získání lepšího bydlení, je schopen reagovat na obavy ze změny a hledat na ně adekvátní řešení.		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
8. Program je schopen podporovat domácnost v procesu získávání bydlení (podání žádosti o obecní byt, jednání s realitními kanceláři, vlastníky nemovitostí apod.)		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
9. Program je schopen organizovat/zprostředkovat stěhování a zabydlení domácnosti v novém bydlení (nábytek, nastavení plateb za bydlení, vyřízení dávek apod.)		Téměř ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Program má kontakty pro získávání informací a realizaci řešení			
9. Program má individuální dohody o získávání relevantních informací v reálném čase od klíčových aktérů (majitelé/správci bytového fondu, jiní sociální pracovníci, policie apod.) NEBO Program je součástí místních platforem, ve kterých jsou tyto informace se souhlasem klienta v reálném čase sdíleny		Ne (pouze existuje úzká neformální spolupráce)	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Forma a intenzita podpory vychází z potřeb klienta/domácnosti			
10. Program poskytuje podporu výhradně nebo převážně v terénní formě.		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
11. Program umí rozpoznávat a síťovat řešení problémů, které nedokáže sám účinně řešit (např. komplexní dluhové poradenství, psychiatrickou nebo jinou zdravotní pomoc)		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
12. Program nastavuje intenzitu podpory (počet kontaktů, zprostředkování dalších podpor apod.) podle vyhodnocení individuálních potřeb (není „onesize fit all“).		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Vyhodnocování úspěšnosti intervencí			
13. Program sleduje úspěšnost své intervence (podíl domácností, které si našly nebo udržely bydlení)		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agentura
pro sociální začleňování

			(září 2017)
--	--	--	-------------

Celkové skóre:

II. Zaměstnanost

a) tabulka ukazatelů stavu sociálního vyloučení v obci¹⁶

	Indikátor	Hodnota (deskresearch)	Hodnota (ke dni ukončení KPSVL)	Poznámka	Zdroj
1.	Počet nezaměstnaných osob v obci	Celková míra nezaměstnanosti v obci byla podle údajů Úřadu práce k 31. 12 2010 21, 59 % (263 osob).	220	Výkaz UCH 1	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017) DR: SPSZ 2011-2013
2.	Počet nezaměstnaných osob ze SVL/podíl nezaměstnaných k celkovému počtu obyvatel SVL	Cca 350, cca 20 % z celkového počtu obyvatel SVL	15,3 %	Výkaz UCH 1 DR: 90 % všech nezaměstnaných osob (238) žije v SVL	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017) DR: SPSZ 2011 – 2013 (str. 11, 12)
3.	Počet osob v hmotné nouzi (v obci)		24	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
4.	Počet osob v nekolidujícím zaměstnání (v obci)		49	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
5.	Počet nezaměstnaných absolventů (v obci)		4	Výkaz GIS 0	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
6.	Počet nezaměstnaných mladistvých (v obci)		13	Výkaz GIS 0	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
7.	Počet nezaměstnaných osob s exekucí (v obci)		34	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
8.	Počet dlouhodobě nezaměstnaných (v obci)	194	116	Výkaz GIS 3	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017) DR: SPSZ 2015-2018
9.	Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob zařazených do systému prostupného zaměstnávání (viz checklist prostupné zaměstnávání)			ÚP ČR tvrdí, že tento údaj nelze vyplnit.	

10.	Počet volných míst pro osoby s nízkými požadavky na kvalifikaci (dle kategorie 7, 8, 9 ISCO)		7	Výkaz GIS 3	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
11.	Počet uchazečů o 1 volné pracovní místo pro nízkokvalifikované osoby		21,14	Výkaz GIS 3	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
12.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu (aktuálně ke dni sběru dat)	K 17. 3. 2011 bylo v obci v rámci veřejné služby zaměstnáno 24 osob 0 osob v roce 2014	46	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017) DR: SPSZ 2011-2013; SPSZ 2015-2018
13.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu (k určitému datu před 1 rokem)		0	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
14.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu (k určitému datu před 2 lety)		0	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
15.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce (aktuálně ke dni sběru dat)	V roce 2010 bylo v Obrnicích zaměstnáno na VPP 24 osob. V roce 2014 bylo v Obrnicích zaměstnáno na VPP 55 osob.	31	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017) DR: SPSZ 2011-2013; SPSZ 2015-2018
16.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce (k určitému datu před 1 rokem)		24	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
17.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce (k určitému datu před 2 lety)		44	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
18.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (aktuálně ke dni sběru dat)		0	Výběr v Okpráci; nízká čísla jsou z důvodu toho, že došlo k přesunu VPP na společnosti zřízené městem, např. Technické služby Obrnice, p. o.	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
19.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (k určitému datu před 1 rokem)		22	Výběr v Okpráci; nízká čísla jsou z důvodu toho, že došlo k přesunu VPP na společnosti zřízené městem, např. Technické služby Obrnice, p. o.	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
20.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (k určitému datu před 2 lety)		42	Výběr v Okpráci; nízká čísla jsou z důvodu toho, že došlo k přesunu VPP na společnosti zřízené městem, např. Technické služby Obrnice, p. o.	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)

21.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (aktuálně ke dni sběru dat)	16 v roce 2014	0	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017) DR: SPSZ 2015-2018
22.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (k určitému datu před 1 rokem)		1	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
23.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (k určitému datu před 2 lety)		5	Výběr v Okpráci	Zdrojem dat je ÚP ČR (31. 8. 2017)
24.	Existence funkční lokální sítě zaměstnanosti (viz checklist)				vstupní analýza
25.	Počet obcí vytvořených pracovních míst k podpoře zaměstnanosti prostřednictvím asistentů prevence kriminality, domovníka atp.				obec
26.	Existence nastavení systému společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek				obec
27.	Počet realizovaných společensky odpovědných veřejných zakázek				obec
28.	Výčet zaměstnavatelů, kteří přijímají (jsou ochotni přijímat) zaměstnance s potřebou vyšší míry podpory (např. delší čas na zaučení, ochota přijímat osoby s exekucí, úprava prac. doby, flexibilní výplata mzdy, asistenční služby apod.)				vstupní analýza

III. Zadluženost

a) tabulka ukazatelů stavu sociálního vyloučení v obci

	Indikátor	Hodnota (deskresearch)	Hodnota ke dni ukončení KPSVL	Poznámka	Zdroj
1.	Podíl osob s exekucí k celkovému počtu obyvatel starších 15 let	Z 1675 obyvatel obce nad 15 let bylo 812 obyvatel v exekuci, tj. 48,48% obyvatel			DR: online na http://www.mapexekuci.cz/ (navštíveno 27. 6. 2017); v době tvorby tohoto

		nad 15 let.			dokumentu odpovídala data v Mapě exekucí situaci v roce 201
2.	Průměrný počet exekucí na jednu exekuoanou osobu	5,5			DR: online na http://www.mapexekuci.cz/ (navštíveno 27. 6. 2017); v době tvorby tohoto dokumentu odpovídala data v Mapě exekucí situaci v roce 201
3.	Průměrná výše jistiny jedné exekuce	31 318 Kč			DR: online na http://www.mapexekuci.cz/ (navštíveno 27. 6. 2017); v době tvorby tohoto dokumentu odpovídala data v Mapě exekucí situaci v roce 201
4.	Podíl osob v procesu oddlužení k celkovému počtu obyvatel starších 15 let				vstupní analýza -analýza dat z insolvenčního rejstříku
5.	Celkový dluh vůči městu				Vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5a.	Z toho dluh na nájemném	Cca 8,5 mil. Kč (včetně s tím spojených pokut a sankcí), stav k datu tvorby SPSZ 2015 – 2018, tj. rok 2015	8 255 772 Kč (tato částka je za období od 1/1994 až doposud)	Celkový dluh je 8 255 772Kč (říjen 2017), tato částka je za období od 1/1994 až doposud. Z toho je 7 608 701Kč nebydlící a neplatiči. Částka 647 071Kč je za bydlící a splácející.	DR: SPSZ 2015 - 2018 Zdroj: obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
5b.	Z toho dluh v souvislosti s poplatky za odpad		Výše dluhů za rok 2017 (stav k 04. 10. 2017) = 611 268 Kč (neukončený rok není přesný).	Celkem pohledávka za odpady k 31.12.2016 = 557 807,00 Kč (celkem předpis 1 110 297,00 Kč)	Zdroj: obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
5c.	Z toho dluh za ostatní položky				
6.	Počet bezplatných dluhových poraden s možností podání návrhu na povolení oddlužení v obci				
7.	Podíl osob v exekuci k přepočtenému				

	úvazku dluhových poradců				
8.	Počet podaných/schválených návrhů na oddlužení bezplatnými dluhovými poradnami				

b.) checklist zadluženosti

V obci jsou zajištěny preventivní a sanační aktivity v oblasti zadluženosti	Splnění kritéria (ANO, NE) Deskreserch	Splnění kritéria (ANO, NE) Ke dni ukončení KPSVL	Poznámka
V obci existuje dluhová nebo občanská poradna věnující se dluhovému poradenství ambulantní formou (<i>možno i výjezdní</i>)	Ano	Ano	OSP Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017) DR: SPSZ 2015 - 2018
Pro obyvatele obce je dostupná možnost bezplatného zpracování návrhu na povolení oddlužení dle insolvenčního zákona (<i>v obci nebo v dojezdové vzdálenosti hromadnou dopravou - do 60 min</i>)	Ano	Ano	OSP Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017) DR: SPSZ 2015 - 2018
V obci existuje fungující provázání / spolupráce mezi terénní sociální službou a ambulantní formou dluhového poradenství	Ano	Ano	TP/OSP – stejné pracovníce Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017) DR: SPSZ 2015 - 2018
Obec viditelně propaguje dluhové poradenství na svých internetových stránkách		Ne	Zdroj: Webové stránky http://www.ouobrnice.cz/ žádné viditelné informace neuvádí, podobně ani fulltextový vyhledávač na těchto stránkách (září 2017)
Obec má na svých internetových stránkách základní informace o dluhové problematice (<i>jak se chovat při problémech se splácením, na koho se obrátit, kdo a kde může požádat o oddlužení a za jakých podmínek, varování před rizikovými společnostmi atp.</i>)		Ne, ale připravuje se	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
V obci probíhají osvětové kampaně či aktivity v oblasti prevence a řešení excesivního zadlužení		Ano	Osvěta, přednášky, poradenství Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Na místní úrovni je nastavena pravidelná spolupráce aktérů věnujících se prevenci a řešení předlužení v návaznosti na další tematické oblasti (bydlení, zaměstnanost, prevence kriminality, zdraví, rodina, vzdělávání) formou pracovní skupiny či jiné odborné platformy		Ano	V rámci OCSS Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)

V obci je omezen či zakázán podomní prodej			
V obci je regulováno provozování hazardních her		Ano	Regulováno vyhláškou Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Pracovníci sociálního a ekonomického odboru jsou pravidelně školeni v oblasti dluhové problematiky		Ano	V rámci OCSS Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec podporuje organizace věnující se v rámci své činnosti i dluhovému poradenství (<i>např. formou poskytnutí prostor, vybavení kanceláře, finanční dotace, inzertní/propagační prostor aj.</i>)	Ano	Ano	Obec poskytuje prostory na přednášky Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017) DR: SPSZ 2015 - 2018
Obec efektivně spravuje své dluhy			
Průměrná doba od vzniku dluhu vůči obci k prvnímu kontaktu dlužníka je kratší než 2 měsíce (<i>kdy je dlužník prvně kontaktován a upozorněn na nezaplacenou pohledávku obce</i>)			
Obyvatelé obce mohou uhradit dlužné pohledávky obce formou splátkového kalendáře	Ano	Ano	Ve spolupráci s OCSS i samostatně Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017) DR: SPSZ 2015 - 2018
Obec využívá motivační nástroje při vymáhání vlastních pohledávek		Ano	Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec při vymáhání vlastních daňových či správních pohledávek využívá správního a daňového řádu (<i>správní a daňové exekuce</i>)		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Poměr počtu pohledávek obce vymáhaných vlastními kapacitami k celkovému počtu pohledávek je vyšší než 50%. (<i>podíl účasti externích subjektů – inkasní agentury, exekutoři atd. je tedy nižší než 50%</i>)			
V obci existuje jasný proces umožňující odpuštění či snížení penále či úroky z prodlení za opožděné úhrady nájmu či jiných poplatků		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Proces odpuštění či snížení penále či úroků z prodlení je veřejně přístupný			

IV. Sociální služby

a) Checklist - sociální služby

Obec zjišťuje potřeby svých obyvatel a efektivně plánuje sociální služby	Splnění kritéria (ANO/NE) deskresearch	Splnění kritéria (ANO/NE) ke dni ukončení KPSVL	Poznámka
Obec pravidelně v terénu zjišťuje potřeby svých obyvatel v sociální oblasti (obec zjišťuje potřeby svých obyvatel, nejen soc. vyloučených, např. zmapuje zastoupení cílových skupin v obci v souvislosti s objemem finančních zdrojů určených k zajištění soc. služeb): - na obci je pracovník, který tuto činnost vykonává v rámci svého pracovního úvazku ve výši... - alespoň 2x ročně - prostřednictvím jiného subjektu (např. příspěvková organizace obce, NNO, výzkumný subjekt apod.)		Ano	APK, LP, OCSS Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec je schopná ze svého rozpočtu/z rozpočtu ORP/kraje/dotace MPSV kontinuálně zajišťovat práci sociálních pracovníků na obci, kteří poskytují sociální poradenství alespoň dva po sobě jdoucí roky		Ano	Zajišťují potřebnou finanční spoluúcast 5 % – OCSS. Pomáhají tak udržet soc. služby již od roku 2013 doposud. Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Sociální pracovníci na obci aktivně vyhledávají sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené osoby za účelem nabízení pomoci, a to alespoň 2x ročně (nabízení pomoci může znamenat i zprostředkování nabídky služeb NNO či jiných subjektů občanského sektoru)		Ano	Denně Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec vyhodnocuje efektivitu sociálního poradenství sociálních pracovníků obce tím, že sleduje počet odmítnutých klientů, počet zakázek, jejich plnění a zpětnou vazbu od klientů (Sociální pracovník vede statistiku pro MPSV v OK systém/OK nouze. Další informace si vede pracovník v tzv. Standardizovaném záznamu – počty jednotlivých intervencí, řešení problému apod. Zajímá nás, zda tuto statistiku analyzuje také obec tak, aby na zjištění mohla nějakým způsobem zareagovat (např. posílit kapacitu, zajistit školení apod.)		Ano	Pravidelná setkávání s vedením obce. Předávání/zveřejnění výročních zpráv OCSS a informací z evaluačních zpráv. Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec prostřednictvím svých pracovníků disponuje pravidelně alespoň 1x ročně aktualizovaným přehledem sítě služeb, který je k dispozici obyvatelům obce (Přehled je seznam/katalog/databáze poskytovatelů sociálních, expertních a primárních služeb, který může sloužit jako zdroj základních informací pro občany, kteří hledají pomoc. Obec a kraje obvykle disponují takovým katalogem, zjišťujeme, zda je pravidelně aktualizovaný a zda k němu mají všichni občané dostatečný přístup)		Ano	Měsíční zpravodaj Obrnický Maják, roční zprávy, letáky OCSS k dispozici na OU. Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec průběžně sleduje využívání sociálních služeb svými		Ano	Pravidelná setkání s vedením obce a ředitelkou OCSS.

obyvateli - jak:....			Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec průběžně sleduje efektivitu sociálních služeb na svém území. - jak:....		Ano	Předávání informací z terénu – vedení obce x vedení OCSS. Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec na základě zjištění využití a efektivitu služeb plánuje rozvoj sítě služeb na svém území		Ano	Průběžně reaguje na potřeby z terénu. Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec ze svého rozpočtu přispívá na provoz sociálních služeb, které využívají její obyvatelé		Ano	Spoluúčast. Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec má zřízenou pracovní skupinu, která na základě zjištěných potřeb a hodnocení kvality pravidelně připravuje plán přerozdělení finančních prostředků na sociální služby (v pracovní skupině jsou zastoupeny např. NNO, příspěvkové organizace atd.)		Ano	Formou Lokálního partnerství. Zdrojem informací je obecní úřad Obrnice (září 2017)
Obec aktivně poptává u poskytovatelů služby, které identifikuje na základě depistáže či jiné analýzy (viz bod 1 a 3) jako vysoce potřebné pro své obyvatele (analýza je jakýkoliv relevantní rozbor potřeb obyvatel provedený interně, nebo externím subjektem, průběžně, nebo na zakázku)		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)
Obec aktivně poptává u poskytovatelů služby, které identifikuje na základě depistáže či jiné analýzy (viz bod 1 a 3) jako vysoce potřebné, a to specificky pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit obyvatele (analýza je jakýkoliv relevantní rozbor potřeb obyvatel provedený interně, nebo externím subjektem, průběžně, nebo na zakázku)		Ano	Zdroj obecní úřad Obrnice (říjen 2017)

Celkové skóre:

b) tabulka kapacit sociálních služeb v lokalitě Obrnice (zdrojem informací je obecní úřad v Obrnicích; aktuální k září 2017)

Název služby	Typ služby	Forma služby	Poskytovatel služby	Kapacita služby	Počet klientů za sledované období (poslední kalendářní rok)	Aktuální počet klientů	Počet zaměstnanců	Počet úvazků
Spolu v ulicích	TP	Terénní	OCSS	4	150	62	4	2,5

Obrnická sociální poradna	OSP	Ambulantní	OCSS	3	120	63	4	3,1
Olivín	SAS	Ambulantní/terénní	OCSS	3	43	15	4	3,1
Vulkán	NZDM	Ambulantní/terénní	OCSS	4/50	133	110	6	5,1

V. Bezpečnost

a) Checklist - prevence kriminality a rizikové chování

Dimenze	Splnění kritéria	Splnění kritéria ANO/NE	Poznámka
Dílčí kritérium	ANO/NE Deskresearch	Ke dni ukončení KPSVL	
Obec se pravidelně a efektivně zabývá prevencí kriminality			
Obec má identifikována riziková místa ve městě (na základě pocitů obyvatel, resp. jiné validní analýzy)		Ano	Pocitové mapy z roku 2016
Obec na svém území sleduje migraci obyvatel (sledováním migrace se rozumí skutečnost, že obec jakýmkoliv způsobem - tradičně skrze matriku - zjišťuje migrační saldo obyvatelstva, vyhodnocuje ho a pracuje s ním při strategickém plánování)		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Na území obce funguje služba na pomoc obětem trestných činů a domácího násilí (služba pokrývající území obce může být poskytována jakýmkoliv subjektem - obec, NNO...)		Ne	Zájemci jsou odkazováni za službou do Mostu Zdroj Policie ČR (září 2017)
Na území obce funguje služba na pomoc obětem sexbyznysu a nucené prostituce (služba pokrývající území obce může být poskytována jakýmkoliv subjektem - obec, NNO...)		Ne	Zájemci jsou odkazováni za službou do Mostu Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území strategicky plánuje programy prevence kriminality		Ano	Koncepce prevence kriminality obce Obrnice a lokalit ve správním obvodu obce na období 2014 – 2017 Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec má zřízenou pracovní skupinu, složenou z klíčových partnerů, která na základě zjištěných potřeb a jejich vyhodnocení průběžně navrhuje opatření k prevenci kriminality		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec ze svého rozpočtu přispívá na preventivní aktivity, které využívají její obyvatelé.		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)

Obec vyhodnocuje efektivitu vynaložených prostředků na preventivní aktivity (efektivitou se rozumí zhodnocení z hlediska vynaložených prostředků i kvality)		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec průběžně vyhodnocuje dostupná statistická data v oblasti rizikového chování			
Obec na svém území sleduje počet drogově závislých			Vedení obce má přehled, ale systematicky nesleduje Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území sleduje počet drogově závislých sociálně vyloučených osob			Obec má přehled, ale přímo nesleduje Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území sleduje pohyb osob závislých na hazardních hrách			V obci je zákaz, někdo jezdí do okolí (o klientech služeb je to známo, o ostatních ne) Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území sleduje počet sociálně vyloučených osob závislých na hazardních hrách			Viz výše
Obec na svém území sleduje vývoj mravnostní kriminality		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území sleduje počet ohlášení na místní policii (státní i městskou) ze strany obyvatel sociálně vyloučených lokalit		Ano, ale neoficiálně	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území sleduje počet výjezdů policie na základě ohlášení ze strany obyvatel sociálně vyloučené lokality		Ano, ale neoficiálně	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec využívá nástroje snižující pravděpodobnosti výskyt rizikového chování			
Obec na svém území reguluje hazard		Ano, zákaz	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území využívá monitorovací kamerový systém		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec využívá monitorovací kamerový systém k plánování preventivních aktivit		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území využívá služby sociální prevence určené pro mládež.(NZDM, SAS pro rodiny s dětmi)		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)

Obec podporuje volnočasové aktivity pro děti a mládež (zřizuje, přispívá finančně, přispívá materiálně, sleduje potřeby obyvatel v této oblasti)		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území využívá služby sociální prevence určené osobám závislým na návykových látkách a osobám bez přístřeší. (NZDC, azylový dům, noclehárna, TP pro osoby bez přístřeší, adiktologická ambulance, K-centrum)		Ne	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec na svém území realizuje programy:			
Domovník	Ano	Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017) DR: Závěrečná evaluace působení Agentury pro sociální začleňování v lokalitě Obrnice, 2015 (str. 15)
(Romský) mentoring		Ne	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obecně prospěšné práce		Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Asistent prevence kriminality	Ano	Ano	Zdroj Policie ČR (září 2017) DR: SPSZ 2015-2018 (data k roku 2014)
Jiné:			
Obec aktivně řeší sociální klima v obci			
Obec průběžně monitoruje případné napětí mezi různými skupinami obyvatel obce (např. analýzou policejních statistik, mediální analýzou, výměnou informací s TP NNO apod.)		Ano, v malé obci mají hned přehled o každém konfliktu	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec umí v případě potřeby vzniklé napětí řešit (má stanovený postup, nástroje, kapacity)		Částečně, ale situace je čím dál horší.	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Obec zná nástroje na minimalizaci konfliktů při protestních akcích či pochodech a umí je využívat (např. disponuje plánem postupu při potenciálně konfliktním shromáždění; ví, na koho se obrátit apod.)			
Obec na svém území sleduje projevy diskriminace za účelem jejího zmírňování (např. sleduje rozmístění		Ano, ale je zde 1 ZŠ	Zdroj Policie ČR (září 2017)

dětí do ZŠ, segregovaná veřejná prostranství apod.)			
Obec disponuje komunikačním plánem na téma bezpečnosti v obci		Ne	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Nižší pocit důvěry v instituce ze strany cílové skupiny			
Městská policie se účastní preventivních akcí či programů v obci (besedy, osvětové akce, společenské akce apod.)		Ne, nemají MěP	Zdroj Policie ČR (září 2017) Pozn. aut.: Obrnice nemají vlastní městskou policii, avšak existuje smlouva mezi obcí Obrnice a Městskou policií Most, která v obci vykonává dohled nad veřejným pořádkem (viz např.: http://www.romea.cz/cz/zpravadajstvi/domaci/obrnice-zvazuje-zalozeni-obecni-policie-obava-se-zvysujiciho-se-poctu-socialne-slabych-rodin)
Státní policie se účastní preventivních akcí či programů v obci (besedy, osvětové akce, společenské akce apod.)		Ano na ZŠ	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Policie (obecní, popř. státní) spolupracuje s místními ZŠ, SŠ v oblasti prevence kriminality a rizikového chování		Ano, ZŠ	Zdroj Policie ČR (září 2017)
Městská policie proškoluje všechny své zaměstnance v oblasti hatecrime a práce s menšinami		Nemají MěP	Zdroj Policie ČR (září 2017)

Celkové skóre:

Literatura

Evaluační zpráva lokality Obrnice, 2012

Strategický plán sociálního začleňování obec Obrnice na období 2011 – 2013

Strategický plán sociálního začleňování obec Obrnice na období 2013 – 2015

Strategický plán sociálního začleňování Obrnice na období 2015-2018

Závěrečná evaluace působení Agentury pro sociální začleňování v lokalitě Obrnice, 2015